

บทที่ 5

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุ และสถานสงเคราะห์คนชรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวม ของการแสดงพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกเกี่ยวกับพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุ เปรียบเทียบพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และสถานสงเคราะห์คนชราและเปรียบเทียบการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุ และสถานสงเคราะห์คนชรา โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ 4 แห่ง และสถานสงเคราะห์คนชรา 1 แห่ง มีจำนวนทั้งสิ้น 1093 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีของทาโรยามาเน (Taroyamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 293 คน แต่มีแบบสัมภาษณ์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์จำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.25 % เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุ และสถานสงเคราะห์คนชราในกรุงเทพมหานครจำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบ ระดับการแสดงพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุและความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของผู้สูงอายุ มีลักษณะการดำเนินงาน การศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการทดสอบกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 84 คน การวิเคราะห์ข้อมูล นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ไว้ และวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS* โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T - test ค่าไควสแควร์ และสรุปข้อคิดเห็นจากคำถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ภาพรวมการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และสถานสงเคราะห์คนชรา

คะแนนการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่าค่าเฉลี่ยของการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมรวมทุกด้านเท่ากับ 3.15 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยของการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นกัน เรียงตามลำดับน้ำหนักของค่าเฉลี่ยของการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแต่ละด้าน ดังนี้ การแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 3.43$) การแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ($\bar{X} = 3.02$) การแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.38$) การแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ($\bar{X} = 2.91$) การแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 2.85$)

เมื่อพิจารณาการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแต่ละด้านของผู้สูงอายุพบว่า

1.1 การแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าการแสดงผลพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ในเรื่อง การรักษาจิตใจของผู้อื่นเพื่อความสุขของเขา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.77$) และสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเรื่องการกระทำที่เป็นการทำร้ายผู้อื่นทำให้รู้สึกเสียใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในเรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.74$) และการปฏิบัติตามสัญญาแม้จะหลีกเลี่ยงได้ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.67$) เช่นกัน สำหรับการแสดง

พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยดังนี้ เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเรียงตามลำดับน้ำหนักของค่าเฉลี่ย ได้แก่ การปฏิบัติตามสัญญาแม้แต่ตัวเองจะเดือดร้อน ($\bar{X} = 3.35$) และการพูดปดเพื่อให้คนอื่นสบายใจ ($\bar{X} = 2.81$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อยเรียงตามลำดับน้ำหนักของค่าเฉลี่ยได้แก่การพูดเพื่อไม่ให้เห็นเองเดือดร้อน ($\bar{X} = 1.90$) การกล่าวสรรเสริญเพื่อให้ผู้อื่นชื่นชอบตน ($\bar{X} = 1.90$) และการกล่าวถึงผู้อื่นลับหลังในทางที่ไม่ดี ($\bar{X} = 1.66$)

1.2 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณาของผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเมตตา-กรุณาของผู้สูงอายุในเรื่องการเข้าใจและยอมรับความทุกข์ยากของผู้อื่น และการแนะนำให้ผู้อื่น ลูกหลาน ตั้งมั่นในความดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากเท่ากัน ($\bar{X} = 4.11$) และสูงเป็นอันดับแรกสำหรับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ การเข้าใจและยอมรับความผิดพลาดของผู้อื่น ($\bar{X} = 3.99$) การช่วยเหลือผู้ที่ประสบเคราะห์กรรมยากไร้ ($\bar{X} = 3.77$) การไม่คิดแค้นแก่ผู้ที่ทำผิดต่อตน ($\bar{X} = 3.73$) และการรำหือภัยหากมีผู้กล่าวถึงท่านในแง่ร้าย ($\bar{X} = 3.72$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็น ($\bar{X} = 2.21$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อยเรียงตามลำดับน้ำหนักของค่าเฉลี่ย ได้แก่ การรู้สึกอิจฉาริษยาผู้ที่มีความนับหน้าถือตามากกว่าตน ($\bar{X} = 1.59$) การรู้สึกอิจฉาริษยาผู้ที่มีความสุขอบอุ่นกว่าตน ($\bar{X} = 1.54$) และการรบกวนท้าวให้ผู้อื่นเดือดร้อน ($\bar{X} = 1.41$)

1.3 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรมของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณาของผู้สูงอายุในเรื่องการให้คำปรึกษาด้วยความเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 4.12$)

และสูงเป็นอันดับแรก สำหรับแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรมของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกเกณฑ์ของค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ การตัดสินใจด้วยความเป็นกลาง ($\bar{X} = 4.06$) การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยความเต็มใจ ($\bar{X} = 3.39$) และการปฏิบัติที่ผู้ชาย-ผู้หญิงเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.60$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรียงตามน้ำหนักของค่าเฉลี่ย ได้แก่ ความล่าเอียงเนื่องมาจากฐานะทางสังคม ($\bar{X} = 2.12$) การบอกเล่าถึงความสามารถของตนให้ผู้อื่นทราบ ($\bar{X} = 2.07$) และความล่าเอียงเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.02$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ การยกตนข่มท่านด้วยความตั้งใจ ($\bar{X} = 1.37$)

1.4 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า แสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุในเรื่องการไม่พอใจหากเห็นว่าผู้ทำความเสียหายแก่สาธารณสมบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 4.12$) และสูงเป็นอันดับแรก สำหรับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามเกณฑ์ของค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เรียงตามลำดับน้ำหนักของค่าเฉลี่ย ได้แก่ การถนอมรักษาสาธารณสมบัติเหมือนเป็นของตนเอง ($\bar{X} = 4.06$) การตัดสินใจด้วยความเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ($\bar{X} = 3.95$) การชักชวนให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญในการรักษาระเบียบวินัย ($\bar{X} = 3.85$) การช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ($\bar{X} = 3.77$) การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.63$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ การเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อตนเองไม่พร้อม ($\bar{X} = 2.36$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย คือ การไม่สนใจในสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม ($\bar{X} = 1.71$)

1.5 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ของผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า การ

แสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ ในเรื่องการยอมรับเกี่ยวกับความตาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 4.24$) และสูงเป็นอันดับแรก สำหรับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ จำแนกตามเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก เรียงตามลำดับน้ำหนักของค่าเฉลี่ย ได้แก่ การยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง ($\bar{X} = 4.17$) ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ($\bar{X} = 4.12$) การพอใจในชีวิตปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.85$) การอดทนต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 3.82$) การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ($\bar{X} = 3.67$) และ การทำบุญฟังเทศน์ที่วัด ในวันสำคัญทางศาสนา ($\bar{X} = 3.59$) เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เรียงตามลำดับน้ำหนักของค่าเฉลี่ย ได้แก่ การนิยมแต่งกายแสดงความเป็นไทย ($\bar{X} = 3.39$) การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ แก่ชนรุ่นหลัง ($\bar{X} = 3.38$) การสะสมของมีคุณค่าแก่ชนรุ่นหลัง ($\bar{X} = 3.33$) การใส่บาตรประจำวัน ($\bar{X} = 3.32$) ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ($\bar{X} = 2.17$) การเซ่นไหว้บรรพบุรุษผีसांगเทวดา ($\bar{X} = 2.15$) การอดทนต่อความกดดันที่ได้รับจากบุตรหลาน ($\bar{X} = 2.05$)

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรากับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ที่เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุด้วยค่าที ($T - test$) พบว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมโดยรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา เมื่อพิจารณาความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม แต่ละด้านของผู้สูงอายุ พบว่า

2.1 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุ ($t = -1.06$) แสดงว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X} = 2.81$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 2.87$) มีการแสดงพฤติกรรม

จริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุ เรื่องที่มีความแตกต่างกัน ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X} = 1.74$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 1.99$) สูงเป็นอันดับแรก คือการพูดปดเพื่อไม่ให้ตนเองเดือดร้อน ($t = -2.44$) แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ในเรื่อง การพูดปดเพื่อไม่ให้ตนเองเดือดร้อน ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามค่า ที่มีความแตกต่างกัน และไม่มีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ เรื่องที่มีความแตกต่างกัน ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราชับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ คือ การปฏิบัติตามสัญญาแม้แต่ตนเองจะเดือดร้อน ($t = 2.14$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.17$) กับ ($\bar{X} = 3.44$) ตามลำดับ แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ในเรื่องการปฏิบัติตามสัญญาแม้แต่ตนเองจะเดือดร้อน ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การกล่าวถึงผู้อื่นลับหลังในทางไม่ดี การปฏิบัติตามสัญญาแม้จะหลีกเลี่ยงได้ การพูดปดเพื่อให้คนอื่นสบายใจ การรักษาคใจใจของผู้อื่นเพื่อความสุจริตของเขา การกล่าวสรรเสริญเพื่อให้อื่นชื่นชอบตน และ การกระทำที่เป็นการทำร้ายจิตใจผู้อื่นทำให้รู้สึกเสียใจ

2.2 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเมตตา-กรุณา ของผู้สูงอายุ ($t = 0.42$) แสดงว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X} = 3.03$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 3.01$) การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมความเมตตา-กรุณา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรม

ทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ของผู้สูงอายุ เรื่องที่มีความแตกต่างกัน ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรากับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ สูงเป็นอันดับแรก คือ การช่วยเหลือผู้ที่ประสบเคราะห์กรรมยากไร้ ($t=3.22$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.99$) กับ ($\bar{X} = 3.65$) ตามลำดับ แสดงว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ในเรื่อง การช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์กรรมยากไร้ ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามค่าที่มีความแตกต่างและไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ เรื่องที่มีความแตกต่างกัน ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรากับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ การรู้สึกอิจฉาริษยาผู้ที่มีความนับหน้าถือตามากกว่าตน ($t = -2.50$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.67$) ตามลำดับและการรบกวน ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ($t = -2.29$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.29$) กับ ($\bar{X} = 1.48$) ตามลำดับ แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ในเรื่อง การรู้สึกอิจฉาริษยาผู้ที่มีความนับหน้าถือตามากกว่าตน และรบกวนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การแนะนำให้ผู้อื่น บุตรหลานตั้งมั่นในความดี การไม่คิดแก้แค้นผู้ที่ทำผิดต่อตน การรู้สึกอิจฉาริษยาผู้ที่มีความสุข อบอุ่นกว่าตน การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็น การเข้าใจและยอมรับความทุกข์ยากของผู้อื่น การเข้าใจและยอมรับความผิดพลาดของผู้อื่น และการให้อภัยผู้อื่นกล่าวถึงตนในแง่ร้าย

2.3 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ของผู้สูงอายุ ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($t = -2.94$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.82$) กับ ($\bar{X} = 2.96$) ตามลำดับ แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ มีการแสดง

พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรมที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม เรื่องที่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้สูงอายุต่าง ๆ สูงเป็นอันดับแรก คือ การปฏิบัติต่อผู้ชาย-ผู้หญิงเท่าเทียมกัน ($t = -5.44$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.21$) กับ ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ในเรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ชาย-ผู้หญิงเท่าเทียมกันที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรมของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามค่า ที่มีความแตกต่างกัน และไม่แตกต่างกัน ดังนี้ เรื่องที่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ คือ การยกตนข่มผู้อื่นด้วยความตั้งใจ ($t = -3.21$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.15$) กับ ($\bar{X} = 1.48$) ตามลำดับ แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ในเรื่องการยกตนข่มผู้อื่นด้วยความตั้งใจ ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรื่องที่ใหม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความลำเอียงเนื่องจากฐานะทางสังคมของผู้อื่น การบอกเล่าถึงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นทราบ การตัดสินใจปัญหาด้วยความเป็นกลาง การให้คำปรึกษาด้วยความเป็นธรรม ความลำเอียงเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจ และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

2.4 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุ ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($t = -3.18$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.32$) กับ ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรม

จริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุ
 ในสถานสงเคราะห์คนชราซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 เมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่
 ประโยชน์ส่วนรวม เรื่องที่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์
 คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ สูงเป็นอันดับแรก คือ การเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อ
 ไม่พร้อม ($t = -6.01$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.79$) กับ ($\bar{X} = 2.66$)
 ตามลำดับ แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม
 ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ในเรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อไม่พร้อมที่เป็น
 ไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้าน
 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามค่าที่มีความแตก
 ต่างกัน และไม่มีความแตกต่างกัน ดังนี้ เรื่องที่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้สูงอายุ
 ในชมรมผู้สูงอายุ คือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ($t = -2.20$) โดยมี
 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.45$) กับ ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรม
 ผู้สูงอายุมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุใน
 สถานสงเคราะห์คนชราซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่อง
 ที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่น
 เห็นความสำคัญในการรักษาระเบียบวินัย การไม่สนใจในสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย
 แก่ส่วนรวม การไม่พอใจหากเห็นว่ามีผู้ทำความเสียหายแก่สาธารณสมบัติ การตัดสินใจ
 ด้วยความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส การถนอม
 รักษาสาธารณสมบัติเหมือนเป็นของตนเอง

2.5 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านอื่น ๆ
 ของผู้สูงอายุ ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ
 ($t = 1.36$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.33$) กับ ($\bar{X} = 3.40$) ตามลำดับ
 แสดงว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ ระหว่าง

ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายชื่อ ปรากฏว่าแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่นๆ เรื่องที่มีความแตกต่างระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเป็นอันดับแรก คือการพอใจในชีวิตปัจจุบันที่เป็นอยู่ ($t = -3.18$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.58$) กับ ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุต่างๆมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ในเรื่อง การพอใจในชีวิตปัจจุบันที่เป็นอยู่ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ ในเรื่องอื่น ๆ จำแนกตามค่าที่ ที่มีความแตกต่างกัน และไม่มีมีความแตกต่างกัน ดังนี้ เรื่องที่มีความแตกต่างกัน ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ การอดทนต่อความกดดันที่ได้รับจากบุตรหลาน ($t = -2.47$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.88$) กับ ($\bar{X} = 2.14$) ตามลำดับ การยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง ($t = -2.32$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$) กับ ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ($t = -2.22$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.01$) กับ ($\bar{X} = 2.25$) ตามลำดับ การสะสมของมีค่าแก่ชนรุ่นหลัง ($t = 2.05$) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.17$) กับ ($\bar{X} = 3.42$) ตามลำดับ แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ในเรื่องการอดทนต่อความกดดันที่ได้รับจากบุตรหลาน การยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ การสะสมของมีค่าแก่ชนรุ่นหลัง ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องที่ไม่มีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การนิยมนั่งกายแสดงความเป็นไทย การเช่นไหว้บรรพบุรุษผู้สูงอายุ ความเชื่อในเรื่องภูตผีปีศาจ การยอมรับเกี่ยวกับการตาย การทำบุญฝังศพที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา การใส่บาตรประจำวัน การ

อดทนต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ แก่ชนรุ่น
หลัง

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง สภาพการเป็นสมาชิก (ผู้สูงอายุในสถาน
สงเคราะห์คนชรา หรือผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ) ในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรม
ทางสังคมของผู้สูงอายุ เป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านความซื่อสัตย์ สภาพการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์การแสดง
พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ได้แก่ การพูดปดเพื่อไม่มาหัดตนเองเดือดร้อน และการ
ปฏิบัติตามสัญญาแม้แต่ตนเองจะเดือดร้อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านความเมตตา-กรุณา ซึ่งสภาพการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับ
การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ได้แก่ การรบกวนและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
การรู้สึกอิจฉาริษยาผู้ที่มิคนับหน้าถือตามากกว่าตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และการช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบเคราะห์กรรมยากไร้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรมซึ่งสภาพการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์
กับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้ชาย-ผู้หญิงเท่าเทียม
กัน การยกตนข่มผู้อื่นด้วยความตั้งใจของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งสภาพการเป็นสมาชิกมีความ
สัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
ในชุมชนที่ตนอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
ที่ตนเองไม่พร้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 ส่วนในด้านอื่น ๆ ซึ่งสภาพการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์การแสดง
พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ได้แก่ การสะสมของมีคุณค่าแก่ชนรุ่นหลัง ความเชื่อถือ
ในเรื่องไสยศาสตร์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง การรู้สึกได้รับความ
ความกดดันที่มาจากบุตรหลาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการพอใจงาน
ชีวิตปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนการกระทำในข้ออื่น ๆ นั้น สภาพการเป็นสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุซึ่งสนองกับสมมติฐานที่ว่าพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมอายุในสถานสงเคราะห์คนชราและผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ มีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ

1. ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ของผู้สูงอายุ คณะนักแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม เท่ากับ 1.26 กล่าวคือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ มีระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมในช่วงที่เห็นด้วย ซึ่งเป็นไปในทางที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุในแต่ละด้าน ที่เป็นไปในทางที่ดี เช่นกันเรียงตามลำดับน้ำหนักค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม (1- 1.50) เป็นไปในทางที่ดี (1.51 - 2.0) เป็นไปในทางไม่ดี แต่ละด้านดังนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.11$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 1.22$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ($\bar{X} = 1.30$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 1.37$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ($\bar{X} = 1.41$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแต่ละด้านของผู้สูงอายุ พบว่า

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุพบว่า มีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ในเรื่อง

การรักษาจิตใจของผู้อื่นเพื่อความสุขของเธอ มีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.01$) และสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเรื่องการกระทำที่เป็นการทำร้ายผู้อื่นทำให้รู้สึกเสียใจ ($\bar{X} = 1.07$)

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณาของผู้สูงอายุ พบว่า มีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ในเรื่องการเข้าใจและยอมรับความทุกข์ยากของผู้อื่น ($\bar{X} = 1.0$) และการช่วยเหลือผู้ที่ประสบเคราะห์กรรม-ยากไร้ ($\bar{X} = 1.0$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี และสูงเป็นอันดับแรกเท่ากัน รองลงมาเป็นเรื่อง การไม่คิดแค้นแค้นแก่ผู้ที่ทำผิดต่อตน การเข้าใจและยอมรับในความผิดพลาดของผู้อื่น การแนะนำให้ผู้อื่น บุตรหลานตั้งมั่นในความดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 1.01$) ซึ่งเป็นไปในทางที่ดี

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ของผู้สูงอายุ พบว่า มีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ในเรื่อง การให้ค่าปรึกษาด้วยความเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.0$) รองลงมาเป็นเรื่องการตัดสินปัญหาด้วยความเป็นกลาง

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุ พบว่า มีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยไปในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.01$) และสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเรื่อง การชักชวนให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญในการรักษาระเบียบวินัย และการไม่พอใจหากเห็นว่ามีผู้ทำความเสียหายแก่สาธารณสมบัติ . ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 1.02$) และเป็นไปในทางที่ดี

1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในทางที่ดี ($\bar{X} = 1.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ความคิด

เห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ การพอใจในชีวิตปัจจุบัน และการยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 1.0$) และเป็นไปในทางที่ดี รองลงมาเป็นเรื่องการยอมรับเกี่ยวกับการตาย และ การอดทนต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ($\bar{X} = 1.01$) และเป็นไปในทางที่ดี

2. การทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น ของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรากับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุด้วยค่า (t - test) พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม โดยส่วนรวม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

เมื่อพิจารณาความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ แต่ละด้านพบว่า

2.1 ความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุ ($t = -0.97$) แสดงว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X} = 1.36$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 1.38$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณาของผู้สูงอายุ ($t = 1.94$) แสดงว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X} = 1.31$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 1.29$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ($t = 6.37$) ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

($\bar{X} = 1.49$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 1.37$) แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุ ($t = 2.53$) ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X} = 1.24$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 1.21$) แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ ($t = 3.03$) ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ($\bar{X} = 1.14$) กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 1.10$) แสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยไปในทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ สามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมในแต่ละด้านได้ ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความซื่อสัตย์ โดยการพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า จำนวนผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โดยส่วนใหญ่มีค่าร้อยละใกล้เคียงกัน และการให้เหตุผลมีความคล้ายคลึงกัน สำหรับเรื่องที่มีค่าร้อยละแตกต่างกันอย่างชัดเจน ได้แก่ การพูดปดเพื่อไม่ให้ตนเองเดือดร้อน และการพูดปดเพื่อให้คนอื่นสบายใจ

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-

กรณาโดยการพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบคำถาม ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โดยส่วนใหญ่มีค่าร้อยละใกล้เคียงกัน และการทำให้เหตุผลมีความคล้ายคลึงกัน สำหรับเรื่องที่มีค่าร้อยละแตกต่างกัน ได้แก่ การเข้าใจและยอมรับความทุกข์ยากของผู้อื่น

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมในด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม โดยพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบคำถามระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โดยส่วนใหญ่มีค่าร้อยละใกล้เคียงกัน และการทำให้เหตุผลมีความคล้ายคลึงกัน สำหรับเรื่องที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ความลาเอียงเนื่องมาจากฐานะทางสังคมของผู้อื่น ความลาเอียงเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของผู้อื่น การบอกเล่าถึงความสามารถของตนเอง และการยกตนข่มผู้อื่นด้วยความตั้งใจของตนเอง

3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม โดยพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบคำถามระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โดยส่วนใหญ่ร้อยละใกล้เคียงกัน และการทำให้เหตุผลมีความคล้ายคลึงกัน สำหรับเรื่องที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อตนเองไม่พร้อม และไม่สนใจในสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม

3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม โดยพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบคำถามระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ โดยส่วนใหญ่ร้อยละเพียง และการทำให้เหตุผลมีความคล้ายคลึงกัน สำหรับเรื่องที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ การเซ่นไหว้บรวงสรวงผีसाงเทวดา

อภิปรายผล

1. การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมรวมทุกด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ด้านความเมตตา-กรุณา ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และด้านอื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นค่าเฉลี่ยของการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ และการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ตามลำดับ

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ของผู้สูงอายุรวมทุกด้านคือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเมตตา-กรุณา ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และด้านอื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในทางที่ดี แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงในทางที่ดี เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นค่าเฉลี่ยของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ตามลำดับ

การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่ผู้สูงอายุ มีความต้องการกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งตนเองก็ได้กุศลและความบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Banloo Siriphanich (1982 : 25) ให้ผลสอดคล้องกันว่า "ผู้สูงอายุร้อยละ 93 ได้รับการยกย่องนับถือ มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนให้ความร่วมมือกับชุมชนได้ง่าย "

1.1 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุ การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุคิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรื่องที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญในการแสดงพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์มาก สูงเป็นอันดับแรกคือ การรักษาจิตใจ

ของผู้อื่นเพื่อความสุขของเขา รองลงมาเป็นการกระทำที่ทําร้ายจิตใจผู้อื่นทํารู้สึกเสียใจ

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับกาแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความซื่อสัตย์ ผู้สูงอายุมีความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ยที่เป็นบวกนทางที่ดีเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า เรื่องที่ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นที่เป็นบวกนทางที่ดีมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ การรักษาจิตใจผู้อื่นเพื่อความสุขของเขา รองลงมาเป็นการกระทำที่เป็นการทําร้ายผู้อื่นทํารู้สึกเสียใจ

การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ของผู้สูงอายุ มีความสอดคล้องกันในการพิจารณาเป็นรายข้อ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้สูงอายุมีประสบการณ์มานาน ซึ่งต้องมีการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของ (Bandura 1971, 1977) ถือว่าเป็นการตัดสินใจทางจริยธรรมทางสังคม เป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำกณเกณฑ์ต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงลักษณะของพฤติกรรม และผลที่เกิดขึ้นตามมา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นต้น (ชัยพร วิชชาวุธ, 26 : 25)

1.2 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเมตตา-กรุณา คิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า เรื่องที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญในการแสดงพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก สูงเป็นอันดับแรก คือ การเข้าใจและยอมรับความทุกข์ยากของผู้อื่น และการแนะนำให้ผู้อื่น บุตรหลาน ตั้งมั่นในความดี รองลงมาเป็นการเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเมตตา-กรุณา ผู้สูงอายุมีความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ย ที่เป็นบวกนทางที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ และเป็นบวกนทางที่ดี สูงเป็นอันดับแรก คือ การเข้าใจ

ใจและยอมรับความทุกข์ยากของผู้อื่น และการช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์กรรมยากไร้ รongลงมาเป็น การไม่คิดแก้แค้นผู้ที่ทำผิดต่อตน การเข้าใจและยอมรับในความผิดพลาด ของผู้อื่น การแนะนำผู้อื่นนุตรหลานให้ตั้งมั่นในความดี

การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ของผู้สูงอายุ มีความสอดคล้องกัน แสดง ว่า ผู้สูงอายุนับปัจจุบันมีจิตใจเมตตา-กรุณาต่อบุคคลอื่น มีความต้องการให้บุคคลที่มี ความทุกข์ ได้มีโอกาสมีความสุขในสังคมซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพระโศภณคณาภรณ์ (2521 : 15-23) ที่กล่าวว่า " ความเมตตา-กรุณา คือความรักใคร่ สงสาร บรรารณา จะทำให้ผู้อื่นมีความสุข และพ้นจากความทุกข์ "

ศาสนาพุทธกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ศาสนาพุทธเป็นสถาบันหนึ่งของ สังคมไทยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อบุคคลในสังคม เพราะศาสนาพุทธมีความสำคัญต่อ การควบคุมความประพฤติของบุคคลให้เป็นไปตามทำนองคลองธรรม และยังเป็นที่ยึด เห็นยวทางใจของบุคคล ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์แวดล้อมได้ เป็นอย่างดี นอกจากนี้สถาบันทางศาสนายังรักษาและดำรงความสืบเนื่องทางวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนเป็นค่านิยมพื้นฐานทางสังคม รวมทั้งยังเป็นตัว แทนของการอบรมสั่งสอนบุคคลให้รู้จักระเบียบของสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความ สงบสุข จึงกล่าวได้ว่าความเชื่อถือ ค่านิยม ลักษณะอุปนิสัย ตลอดจนการแสดง ออกซึ่งความประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ ย่อมจะต้องได้รับอิทธิพลมาจากการอบรมสั่งสอนทาง ศาสนาด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากอุปนิสัยของคนไทยหลายอย่าง เช่น การมีความเอื้อ เพื่อเผื่อแผ่ ความรู้สึกรักน้อกน้อย หรือสันโรคด การเข้าเคารพาวุโรสและอานาจ และอื่น ๆ สืบเนื่องมาจากอิทธิพลของพุทธศาสนา

1.3 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม คิด เป็นค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า เรื่องที่ผู้สูงอายุ

าให้ความสำคัญในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก สูงเป็นอันดับแรกคือ การให้คำปรึกษาด้วยความเป็นธรรม รองลงมาคือ การตัดสินใจปัญหาด้วยความเป็นกลาง

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ผู้สูงอายุมีความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ยที่เป็นไปทางที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรมที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ และเป็นไปทางที่ดี สูงเป็นอันดับแรกคือ การให้คำปรึกษาด้วยความเป็นธรรม รองลงมาเป็น การตัดสินใจปัญหาด้วยความเป็นกลาง

การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ของผู้สูงอายุมีความสอดคล้องกัน แสดงว่าผู้สูงอายุในปัจจุบันยังคงมีบทบาทสำคัญในการ เป็นผู้ให้คำปรึกษา หรือตัดสินใจ และยังให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฟิริลีสท์ คานวนศิลป์ และคณะ (2523) อดยศึกษาความทันสมัย ภาพจน์เกี่ยวกับตนเอง และปัญหาบางประการของคนชรา พบว่า " คนชราส่วนใหญ่ ยังคงมีความสุข ในสถาบันครอบครัว ได้รับความเคารพนับถือจากบุตรหลานเป็นอย่างดี มีความคิดว่าตนเองมีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม"

1.4 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า เรื่องที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก สูงเป็นอันดับแรก คือ การไม่พ้อหากเห็นว่ามีผู้ทำความเสียหายแก่สาธารณสมบัติ รองลงมาคือ การถนอมรักษาสาธารณสมบัติเหมือนเป็นของตนเอง

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่

ประโยชน์ส่วนรวม ผู้สูงอายุมีความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ยที่เป็นไปในทางที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม' ที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ และเป็นไปในทางที่ดี สูงเป็นอันดับแรก คือ การตัดสินใจด้วยความเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม รองลงมา เป็น การชักชวนให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญในการรักษาระเบียบวินัย และการไม่พอใจหากเห็นว่า มีผู้ทำความเสียหายแก่สาธารณสมบัติ

การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้สูงอายุ แสดงให้เห็นว่า ในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม กับการคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง คือ ผู้สูงอายุมีโอกาสแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ในเรื่องการไม่พอใจหากเห็นว่า มีผู้ทำความเสียหายแก่สาธารณสมบัติ มากกว่าการให้ความสำคัญทางความคิดเห็นในขณะ ที่ความคิดเห็นนั้น ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจด้วยการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สูงเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ บรรลุ ศิริพานิช (Banloo Siriphanich, 1982 : 25-30) ศึกษาลักษณะของคนพิการและผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า "... ผู้สูงอายุที่ได้รับการยกย่องนับถือมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนและให้ความร่วมมือแก่ชุมชนได้ง่าย "

1.5 การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ย อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า เรื่องที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ ในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก สูงเป็นอันดับแรก คือ การยอมรับเกี่ยวกับการตายรองลงมา คือ การยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ผู้สูงอายุ มีความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ยที่เป็นไปในทางที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ

และเป็นไปในทางที่ดี สูงเป็นอันดับแรก คือ การยอมรับเกี่ยวกับความตาย และการอดทนต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ มีความสอดคล้องใกล้เคียงกัน ในการพิจารณาเป็นรายข้อ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้สูงอายุผ่านประสบการณ์ชีวิตมานานและสามารถปรับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมในวัยสูงอายุได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวรรณีย์ พลับพลาทอง (2522 : 19-20) เรื่อง " ความทันสมัยและภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองของคนชรา ในกรุงเทพมหานคร" พบว่า "... พวกยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Rocking chair or Dependency) โต้ตอบเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเสรี ถือว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตหาความสำราญของชีวิตในวัยสูงอายุ พยายามหาสิ่งที่ประทับใจ เพื่อทดแทนสิ่งที่ประสบความล้มเหลวที่ผ่านมา เป็นบุคคลที่ปรับตัวในวัยสูงอายุได้ดี "

2. ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ พบว่าการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม โดยส่วนรวม มีความแตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตที่ผ่านมา อาทิเช่น ด้านการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นต้น ติกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีพัฒนาการของสังคม ของ Erikson (1982) ซึ่งกล่าวว่า "... การทบทวนชีวิตในอดีตทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจก็จะมีผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในความสำเร็จของการมีชีวิต

2.1 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ ระหว่างผู้สูงอายุในสถาน

สงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ พบว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านความซื่อสัตย์ ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่ผู้สูงอายุทั้งในชมรมผู้สูงอายุ และในสถานสงเคราะห์คนชรา มีความเชื่อในผลกรรมว่าหากตนกระทำเช่นไรก็จะได้รับผลเช่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Bandura , 1977 : 38) ซึ่งกล่าวว่า "... ด้วยเหตุที่มนุษย์เรียนรู้เงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคม ด้วยการสังเกตวิธีการประกอบพฤติกรรมของผู้อื่นและผลกรรมที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มนุษย์เรียนรู้ว่า เหตุการณ์ใด เกิดตามเหตุการณ์ใด อย่างไร เมื่อประสบกับเหตุการณ์หนึ่งก็จะเกิดความหวัง เกี่ยวกับอีกเหตุการณ์หนึ่งได้ ความคาดหวังนี้ทำให้มนุษย์ตัดสินใจ ทำหรือไม่ทำ พฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดตามที่ตนปรารถนา นั่นคือมนุษย์จะลอกเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่น โดยการคาดหวัง ความพอใจ และการหลบหลีกความทุกข์ เป็นตัวกระตุ้นให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ

2.2 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการที่ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และสถานสงเคราะห์คนชรา มีคุณธรรมข้อหนึ่งในพุทธศาสนาที่เรียกว่า พรหมวิหารสี่ ประกอบด้วยคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาซึ่งสำหรับสังคมไทยที่เป็นชาวพุทธย่อมได้รับอิทธิพลการสอนของพุทธศาสนาในส่วนที่เกี่ยวกับความเมตตา-กรุณา มาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติจนก่อให้เกิดลักษณะ เฉพาะตัว

2.3 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ พบว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม มีความแตกต่าง โดยผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการ

แสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชรา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มบุคคลที่มีพื้นฐานการดำรงชีวิตในอดีต ไม่ว่าจะเป็น การศึกษา อาชีพ รายได้ ฯลฯ ดีกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ทำให้เป็นผู้สนใจในประสบการณ์ใหม่ ๆ และมีความกระตือรือร้นในการรับรู้ข่าวสารดีกว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม ของ Erikson (1982) กล่าวว่า "... หากการทบทวนชีวิตในอดีต ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ก็จะมีผลให้บุคคล การแสดงพฤติกรรม และความคิดเห็นเป็นไปในทางบวก ..."

2.4 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ระหว่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ พบว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม และความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความแตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและความคิดเห็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมากกว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกิจกรรมนิยมหรือ Activity Theory (Barrow and Smith, 1979 : 52-55) กล่าวว่า " ทฤษฎีนี้เชื่อว่ากิจกรรมทางสังคมเป็นเรื่องสำคัญสำหรับมนุษย์ทุกวัย กิจกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุเพื่อสุขภาพและชีวิตที่ดีบุคคลที่มีกิจกรรมสูงจะมีการปรับตัวได้ดีทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม นักทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้สูงอายุทั่วไปพยายามรักษากิจกรรมและทัศนคติของคนกลางคนไว้ให้มากที่สุดบทบาทและกิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่บุคคลถูกผลักดันให้เลิกกระทำจะต้องมีกิจกรรมใหม่ขึ้นมาทดแทน จะเป็นผู้ที่มีความพอใจในชีวิต มีภาพเกี่ยวกับตนเองดี รวมเป็นหนึ่งอันเดียวกับสังคม และเป็น

ผู้สูงอายุที่ประสบผลสำเร็จในชีวิต

2.5 ความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านอื่น ๆ ระหว่างผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชรากับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ พบว่า การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ไม่มีความแตกต่างกัน สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรม มีความแตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมกับการแสดงความคิดเห็นแตกต่างกัน คือมีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้เช่นเดียวกับความคิดเห็น มีความคิดเห็นที่ดี แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงด้านจิตสังคมในผู้สูงอายุ พบว่า " เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และ ผลมาจากสภาวะแวดล้อมรอบตัว ความเสื่อมของอวัยวะที่ให้ความรู้สึก มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจและสังคมของผู้สูงอายุอย่างมาก โดยเป็นอุปสรรคในการผูกมิตรกับสังคม..."

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นสมาชิก ในการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 สภาพการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ในเรื่อง การพูดปดเพื่อไม่ให้ตนเองเดือดร้อน เมื่อทดสอบความแตกต่าง ในเรื่องดังกล่าว พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ในเรื่อง การพูดปดไม่ให้ตนเองเดือดร้อน และ การปฏิบัติตามสัญญา แม้แต่ตนเองจะเดือดร้อน ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราส่วนอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เป็นบุคคลที่มีพื้นฐานการดำรงชีวิตในอดีตที่มีบางทั้งในด้านการศึกษาฯฯ ตีกว่าผู้สูงอายุ

ในสถานสงเคราะห์คนชรา ทำให้มีการใช้กระบวนการทางปัญญาในการไตร่ตรองซึ่งสอดคล้องกับ ความคิดพื้นฐานของพฤติกรรมจรรยาธรรมทางสังคม คือ "... การตัดสินใจของมนุษย์เป็นกระบวนการทางปัญญา เป็นกระบวนการที่เกิดจากความไตร่ตรองตามความรู้สึกและเหตุผลของตน กระบวนการคิดไตร่ตรอง เพื่อเลือกพฤติกรรมที่ตนคิดว่า ถูกที่สุด ดีที่สุด และควรที่สุด ..."

3.2 สภาพการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมจรรยาธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ในเรื่องการรบกวนและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและรู้สึกอิจฉา-ริษยาผู้ที่มีคนนับหน้าถือตามากกว่าตนเมื่อทดสอบความแตกต่าง ในเรื่องดังกล่าว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การเป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ มีการแสดงพฤติกรรมจรรยาธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ในเรื่องการรบกวนและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และการรู้สึกอิจฉา-ริษยา ผู้ที่มีคนนับหน้าถือตามากกว่าตนที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ส่วนเรื่องอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจาก ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ฯลฯ ที่ดีกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ทำให้เป็นบุคคลที่เป็นผู้มีความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ จึงไม่ต้องรบกวนผู้ใด และมีผู้ให้ความนับถือดีอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของสังคม Erikson (1982) กล่าวว่า "... หากเกิดทบทวนชีวิตในอดีต ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจก็จะมีผลให้บุคคล เกิดความพึงพอใจในความสมบูรณ์ของการมีชีวิต การวัดผลชีวิตของบุคคลก็จะ เป็นไปในทางบวกที่ดี"

3.3 สภาพการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมจรรยาธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ในเรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ชาย-ผู้หญิงเท่าเทียมกัน และการยกตนข่มผู้อื่นด้วยความตั้งใจของตนเองเมื่อทดสอบความแตกต่างในเรื่องดังกล่าว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การเป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ มีการแสดงพฤติกรรมจรรยาธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม ในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ชาย-ผู้หญิงเท่าเทียมกัน และการยกตนข่มผู้อื่นด้วยความ

ตั้งใจของตนเองที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ส่วนเรื่องอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เป็นบุคคลที่มีพื้นฐานการศึกษา และอาชีพดีทำให้เป็นผู้สนใจประสบการณ์ใหม่ ๆ และมีความกระตือรือร้นในการรับข่าวสารข้อมูลที่คิดว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของผู้สูงอายุ (อุตตราพร บุนนาค , 2518 : 9) "... ความสนใจในประสบการณ์ใหม่ ๆ ในสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้สูงอายุที่จะรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับความสามารถของบุคคลในการอ่านหนังสือ และความสามารถในการปรับตัว

3.4 สภาพการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ในเรื่อง การเข้าร่วมต่าง ๆ ในชุมชนที่คนอยู่และการเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อตนเองไม่พร้อม เมื่อทดสอบความแตกต่างในเรื่องดังกล่าว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ มีการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีการแสดงพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ในเรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อตนเองไม่พร้อม ที่เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ส่วนเรื่องอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เป็นบุคคลที่มีกิจกรรมทางสังคมสูงกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมนิยม หรือ Activity Theory (Barrow and Smith , 1979 : 52-55) กล่าวคือ " ทฤษฎีนี้เชื่อว่ากิจกรรมทางสังคมเป็นเรื่องสำคัญสำหรับมนุษย์ทุกวัย กิจกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุเพื่อสุขภาพและชีวิตที่ดี บุคคลที่มีกิจกรรมสูงจะมีการปรับตัวได้ดีทั้งทางร่างกายจิตใจ และสังคม นักทฤษฎีนี้เชื่อว่า ผู้สูงอายุทั่วไปพยายามรักษากิจกรรม และทัศนะของคนกลางคนไว้ให้มากที่สุด บทบาทและกิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่บุคคลถูกผลักดันให้เลิกกระทำจะต้องมีกิจกรรมใหม่ขึ้นมาทดแทน จะเป็นผู้มีความพอใจในชีวิต มีภาพเกี่ยวกับตนเองดี รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสังคม และเป็นผู้สูงอายุที่ประสบผลสำเร็จในชีวิต ... "

3.5 สภาพการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ การพอใจชีวิตในปัจจุบัน การสะสมของมีคุณค่าแก่ชนรุ่นหลัง ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ การยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง การรู้สึกได้รับความกดดันที่มาจากบุตรหลาน เมื่อทดสอบความแตกต่างในเรื่องดังกล่าว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ในเรื่องการพอใจชีวิตในปัจจุบัน การสะสมของมีค่าแก่ชนรุ่นหลัง ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง การรู้สึกได้รับความกดดันที่มาจากบุตรหลาน ที่เป็นไปในทางที่ดี มากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา และเรื่องอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เป็นบุคคลที่มีพื้นฐานการดำรงชีวิตในอดีต ทาในด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ ฯลฯ ดีกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ทำให้เป็นผู้สนใจงานประสพการณ์ใหม่ ๆ และมีความกระตือรือร้น ในการรับรู้ข่าวสารดีที่ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาของสังคมโดย Erikson (1982) กล่าวว่า "... หากทบทวนชีวิตในอดีต ทำให้บุคคล เกิดความพึงพอใจก็จะมีผลให้บุคคล เกิดความพึงพอใจในความสมบูรณ์ของการมีชีวิต การวัดผลชีวิตของบุคคลก็จะเป็นไปในทางบวก..."

สรุปการอภิปรายผล

1. ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ มีระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ ดีกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา
2. ผู้สูงอายุทั้งในชมรมผู้สูงอายุ และสถานสงเคราะห์คนชรา มีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมเป็นไปในทางที่ดี
3. เมื่อทดสอบความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมและความคิดเห็น ระหว่างผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราเกี่ยวกับ

พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุทุกด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ มีการแสดงพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมเป็นไปในทางที่ดีกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

3.1 ด้านความซื่อสัตย์ การแสดงพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมระหว่างผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จะมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ ไม่แตกต่างกัน "

3.2 ด้านความเมตตา-กรุณา การแสดงพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ระหว่างผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จะมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเมตตา-กรุณา ไม่แตกต่างกัน "

3.3 ด้านความเสมอภาค-ยุติธรรม การแสดงพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมระหว่างผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา แตกต่างกัน โดยไม่รับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จะมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความเสมอภาค-ยุติธรรมซื่อสัตย์ ไม่แตกต่างกัน " ซึ่งหมายถึงผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุจะมีพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมเป็นไปในทางที่ดีกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

3.4 ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การแสดงพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ระหว่างผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา แตกต่างกัน ซึ่งไม่รับกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราจะมีพฤติกรรมจริยธรรม

ทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน " ซึ่งหมายถึงผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จะมีพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม เป็นไปในทางที่ดีมากกว่าผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

3.5 ด้านอื่น ๆ การแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมระหว่างผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมติฐาน ส่วนในด้าน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ระหว่างผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐาน โดยมีสมมติฐานคือ " ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จะมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน "

ผู้สูงอายุซึ่งเป็นวัยสุดท้ายของวงจรชีวิต แม้ว่าเป็นวัยที่ความเสื่อมถอยถึงจุดสูงสุดในทุกด้าน รวมทั้ง เป็นวัยที่ต้องเผชิญกับการสูญเสียบทบาททางสังคมอย่างมาก แต่ก็ เป็นบุคคลมโนสังคมที่มีความสำคัญที่เป็นความภาคภูมิใจ และมีความน่านับถือต่อชนรุ่นหลังสืบไป เพราะฉะนั้น ผู้สูงอายุไม่ควรต้องเผชิญกับความทุกข์ทรมานเสมอไป บุคคลที่แวดล้อม ควรมีการจัดสถานการณ์ที่ทำให้ผู้สูงอายุประสบกับความสุข ท่ามกลางความสุขเสียสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตของผู้สูงอายุได้โดยตลอด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก เพราะฉะนั้นควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของผู้สูงอายุว่า ยังคงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในสังคม

2. ผู้สูงอายุมีการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านความซื่อสัตย์ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับด้านต่าง ๆ เพราะฉะนั้น ควรจะหาห้องกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

3. ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา โดยภาพรวมมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมต่ำกว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จึงควรจะมีการดำเนินถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านจิตใจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ให้มีความรู้สึกที่ดีมากขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุจะเป็นผู้มีความสุขได้มากขึ้นในสังคม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของผู้สูงอายุทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมจริยธรรมของผู้สูงอายุในแง่อื่น ๆ บ้าง เช่น ทางเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมจริยธรรมของผู้สูงอายุในแง่อื่น ๆ บ้าง
3. ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม เปรียบเทียบระหว่างผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กับต่างจังหวัด เพื่อจะได้ทราบถึงความแตกต่างกัน
4. ควรสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุ ในความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ความสามารถของตนเอง ให้กับคนรุ่นหลังต่อไปได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย